

Tekort- en overschotberoepen in Europa

BIJLAGE

9 juni 2023

Inleiding

Het artikel *Tekort- en overschotberoepen in Europa* is grotendeels gebaseerd op het rapport van de European Labour Authority (ELA) [Report on Labour Shortages and Surpluses 2022](#) van 29 maart 2023. Dit onderzoek bevat resultaten van 27 EU-landen, aangevuld met Noorwegen en Zwitserland, waarvoor de EURES-organisaties in de diverse landen zijn bevroegd. Deze 29 landen worden samen aangeduid met 'Europa', maar het bevat bijvoorbeeld niet het Verenigd Koninkrijk of Albanië. De gegevens voor Nederland zijn in 2022 door UWV/EURES Nederland aangeleverd aan ELA. De vergelijking tussen de Nederlandse tekortberoepen en de buitenlandse tekort- en overschotberoepen is uitgevoerd door UWV op basis van dit ELA-rapport.

De tekort- en overschotberoepen hebben meestal betrekking op de eerste helft van 2022, dus de arbeidsmarktsituatie kan inmiddels veranderd zijn. Uit dit ELA-onderzoek blijkt echter dat veel tekort- en overschotberoepen al langere tijd voorkomen.

De methode om tekort- en overschotberoepen vast te stellen kan variëren per land, maar is vaak gebaseerd op de ratio tussen het aantal vacatures en het ingeschreven aanbod van werkzoekenden. Er zijn 5 landen, namelijk Ierland, Italië, Malta, Polen en Zwitserland, waar geen overschotberoepen zijn aangeleverd aan ELA, hetgeen niet wil zeggen dat er in deze 5 landen geen overschotberoepen bestaan.

De resultaten van de diverse landen zijn door ELA vergeleken voor 436 ISCO *unit groups* (beroepen op 4-digit niveau). In sommige landen is de beroepenindeling normaliter nog gedetailleerder, zoals in Nederland de circa 700 beroepen volgens de indeling BRC-plus. Er kunnen daardoor binnen één ISCO-beroep verschillen bestaan in de kansrijkheid. Voor Nederland zijn er twee ISCO-beroepen, namelijk koks respectievelijk sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders, die zowel op de lijst van overschotberoepen als op de lijst van tekortberoepen staan (zie de desbetreffende voetnoten). Zie voor de gedetailleerde (en eventueel actuelere) gegevens voor Nederland de lijsten met kansrijke en kansarme beroepen op www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie.

Meest voorkomende tekortberoepen in Europa

Bij de 29 onderzochte landen worden in 2022 circa 400 beroepen in minstens één land als tekortberoep aangemerkt. Zo'n 1 op de 5 Europese tekortberoepen wordt in slechts één land als tekort gezien. Maar meestal komen tekortberoepen in meerdere landen voor. De meeste tekortberoepen in Europa hebben betrekking op de ict, techniek, bouw en zorg. Het meest voorkomende tekortberoep in Europa is het beroep metselaar/stratenmaker. Dit beroep wordt in 19 van de 29 landen als tekort aangemerkt. Bovendien zijn er 6 beroepen die in 18 landen als tekortberoep worden gemeld, zoals vrachtwagenchauffeurs, timmerlieden en gespecialiseerd verpleegkundigen. Er zijn 38 tekortberoepen die in minstens 11 landen als tekortberoep gelden. Zie verder tabel 3 van het ELA-rapport.

Meest voorkomende overschotberoepen in Europa

Veel personeeloverschotten zijn er in beroepen waarvoor geen of weinig opleidingseisen gelden, administratieve beroepen, sociaal-maatschappelijke beroepen en kunstzinnige beroepen. Het vaakst voorkomende overschotberoep is grafisch en multimedia vormgevers. Dit beroep wordt in 13 van de 29 landen als overschotberoep beschouwd. Andere vaak voorkomende overschotberoepen zijn algemeen administratief medewerkers (11 landen), directie-, project- en internationaal secretaressen (11 landen), verkoopmedewerkers detailhandel (10 landen) en algemeen secretarief medewerkers (10 landen). In totaal worden 321 beroepen in minstens één land als overschotberoep beschouwd. Zie verder tabel 6 van het ELA-rapport.

Aanvullende tabellen

Binnen Europa zijn er zowel veel overschotberoepen als veel tekortberoepen. Gelet op de krappe Nederlandse arbeidsmarkt zijn vooral de beroepen interessant die in Nederland als tekortberoep (166) worden aangemerkt en elders als overschotberoep (tabel 2). Daarbij worden ook de landen genoemd waarvoor dat overschot geldt. In tabel 3 staan ook nog de 5 overschotberoepen in Nederland waarvoor in andere landen een tekort geldt. Allereerst bevat tabel 1 de landencodes.

Tabel 1. Landencodes

Landcode	Land	Landcode	Land
BE	België	LU	Luxemburg
BG	Bulgarije	HU	Hongarije
CZ	Tsjechië	MT*	Malta
DK	Denemarken	NL	Nederland
DE	Duitsland	AT	Oostenrijk
EE	Estland	PL*	Polen
IE*	Ierland	PT	Portugal
EL	Griekenland	RO	Roemenië
ES	Spanje	SI	Slovenië
FR	Frankrijk	SK	Slowakije
HR	Kroatië	FI	Finland
IT*	Italië	SE	Zweden
CY	Cyprus	NO	Noorwegen
LV	Letland	CH*	Zwitserland
LT	Litouwen		

* geen overschotberoepen gerapporteerd

Tabel 2. Tekortberoepen in Nederland in de eerste helft van 2022 (totaal 166)

Het aantal landen met een tekort en de landen met een overschot

Beroepsnaam ISCO-4	Aantal landen met tekort (incl. NL)	Landen met overschot
Stratenmakers, metselaars	19	DK, HU, RO
Vrachtwagenchauffeurs	18	EL, HU
Elektriciens gebouwaansluitingen	18	HU
Timmerlieden	18	HU
Machinestellers en -bedieners metaalproductvervaardiging	18	HU
Loodgieters en pijpfiters	18	HU
Gespecialiseerd verpleegkundigen en verpleegkundig coördinatoren	18	GEEN
Betonwerkers, betonafwerkers	17	HU
Lassers en snijders	17	HU
Vloerleggers en tegelzetter	16	HU
Bouwwakhulpen	15	DK, EL, DE, LT, NO, SE, SK
Koks ¹	15	DK, HU
Elektromonteurs voertuigen, machines, motoren	15	DK, SE
Plaatwerkers	15	HU
Applicatieprogrammeurs	15	GEEN
Bedieners grondverzetmachines	14	DK, HU
Automonteurs	14	HU, SK
Huisartsen en basisartsen (niet in opleiding tot specialist)	14	GEEN
Software- en applicatieontwikkelaars en -analisten n.e.g.	14	GEEN
Medisch specialisten	14	GEEN
Schilders en behangers	13	ES, HU
Medewerkers bediening horeca	13	HU, SK

¹ Het BRC-plus beroep instellingskok is een overschotberoep; zelfstandig werkende restaurantkok is een tekortberoep. Het ISCO-4 beroep koks wordt daarom zowel vermeld op de lijst van tekortberoepen als de lijst met overschotberoepen.

Beroepsnaam ISCO-4	Aantal landen met tekort (incl. NL)	Landen met overschot
Constructiewerkers	13	HU
Schoonmakers in hotels, kantoren	12	AT, DK, DE, HU, LU, NO
Monteurs industriële en landbouwmachines	12	DK, HU, RO
Verzorgenden intramuraal	12	AT, BG
Systeemanalisten en ICT-adviseurs	12	DK
Bakkers en banketbakkers	12	HU
Slagers, vishandelaren	12	HU
Elektrotechnici	12	HU
Stukadoors	11	DK, HU
Psychologen	11	DK, PT
Dakdekkers	11	HU
Weg- en waterbouwkundigen	11	GEEN
Fysiotherapeuten	11	GEEN
Keukenhulpen	10	AT, BE, DK, DE, LU, SE, SK
Hulpverleners weg- en waterbouw	10	AT, BG, LT, RO
Machinebedieners vervaardiging voedingsmiddelen	10	BE, DK, HU, NO
Gereedschapmakers	10	BG, HU, RO, SK
Docenten basisonderwijs	10	AT, CY, RO
Steigerbouwers, bouwarbeiders ruwbouw n.e.g.	10	DK, HU, SK
Docenten beroepsgerichte vakken secundair onderwijs	10	DK
Isoleerders	10	HU
Verf- en lakspuiters	10	HU
Toeziend personeel in de bouwsector	10	LV
Technici weg- en waterbouw, bouwinspecteurs en landmeters	10	GEEN
Werkuigbouwkundigen	10	GEEN
Verkoopmedewerkers detailhandel	9	AT, BE, CY, CZ, DK, HU, LU, PT, SE, SK
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	9	AT, DK, EL, RO
Boekhouders, financieel administrateurs en assistent accountants	9	BG, EE, SK
Callcentermedewerkers outbound	9	HU, LV
Assemblagemedewerkers mechanische werktuigen	9	HU, SK
Monteur elektriciteitsnetten	9	BG
Accountants	9	DK
Web- en multimediaontwikkelaars	9	DK
Installateurs luchtbehandeling en koeltechniek	9	HU
Callcentermedewerkers inbound	9	SE
Industrieel ingenieurs en productie-ingenieurs	9	GEEN
Verpleegkundigen (geen coördinerende of specialistische taken)	9	GEEN
Beveiligingspersoneel	8	AT, DK, HU, LU, SK
Logistiek medewerkers, medewerkers materiaal-, voorraadplanning en -beheer	8	BE, DK, NO, PT, SK
Verkopers in fastfoodrestaurants en snackbars	8	AT, LV, PT
Assemblagemedewerkers elektrische en elektronische apparatuur	8	BG, SK
Managers bouwsector	8	GEEN
Tandartsen	8	GEEN
Specialisten op het gebied van de gezondheidszorg n.e.g.	8	GEEN
Docenten speciaal onderwijs	8	GEEN
Kinderverzorgers	7	BE, DK, ES, HU, LT, LU
Specialisten personeels- en loopbaanontwikkeling	7	BE, DK, ES, PT
Heftruckchauffeurs	7	BE, DK, HU, LU
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders ²	7	AT, FR, RO
Netwerk- en systeemtechnici	7	BE, DK
Machinestellers en bedieners van houtbewerkingsmachines	7	FI, HU
Toeziend personeel in de industrie	7	DK
Audiologen en logopedisten	7	GEEN
Kraandrijvers en bedieningspersoneel mobiele kranen	7	GEEN
Elektrotechnisch ingenieurs	7	GEEN
Laboranten medische diagnostiek en therapie	7	GEEN

² Het BRC-plus beroep activiteitenbegeleider is een overschotberoep; groeps- en woonbegeleiders is een tekortberoep. Het ISCO-4 beroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders wordt daarom zowel vermeld op de lijst van tekortberoepen als de lijst met overschotberoepen.

Beroepsnaam ISCO-4	Aantal landen met tekort (incl. NL)	Landen met overschot
Bedieners mobiele land- en bosbouwmachines	7	GEEN
Apothekers	7	GEEN
Systeembeheerders	7	GEEN
Specialisten reclame en marketing	6	AT, DK, FI, PT, SE, SI
Laders en lossers	6	AT, HU, LT, SK
Barpersoneel	6	DK, HU, LV, SE
Schoonmakers in huishoudens	6	DE, HU, LU
Fastfoodbereiders	6	BE, HU
Beleidsadviseurs	6	DK, ES
Hoogleraren en andere docenten hoger onderwijs	6	DK, LV
Scheikundige en natuurkundige onderzoekstechnici	6	HR
Tandartsassistenten en mondhygiënisten	6	LV
Bedieners machines en installaties vervaardiging chemische producten	6	GEEN
Opticiens	6	GEEN
Juristen n.e.g.	6	GEEN
Vertegenwoordigers en accountmanagers industrie	6	GEEN
Makelaars onroerend goed en vastgoedbeheerders	5	HU, LU, SE
Assemblagemedewerkers n.e.g.	5	BG, SK
Stoffeerdere	5	DK, HU
Inkopers	5	HU, SE
Glazenwassers	5	LU, SE
Specialisten op het gebied van onderwijsmethoden	5	DK
Transportplanners	5	DK
Gebruikersondersteuners ICT en ICT-helpdeskmedewerkers	5	FI
Economen	5	HR
Verzekeringsagenten	5	LV
Netwerkspecialisten	5	GEEN
Databank- en netwerkspecialisten n.e.g.	5	GEEN
Ontwerpers en beheerders van databases	5	GEEN
Technici elektronica	5	GEEN
Medisch en pathologisch laboranten	5	GEEN
Parkeerwachters, strandwachten en beveiligingswerkers n.e.g.	5	GEEN
Directie-, project- en internationaal secretaresses	4	AT, BE, DK, EE, FI, HR, LT, PT, SE, SI, SK
Hoveniers, tuinders en kwekers	4	DK, HU, LU, LV, RO
Rijwielmonteurs	4	DK, HU
Telers van fruit en andere boom- en struikvruchten	4	DK, HU
Vuilnisophalers en ophalers van afval voor recycling	4	DK, LU
Medewerkers kredieten en leningen	4	DK, LV
Bedrijfskundigen en organisatieadviseurs	4	DK, PT
Milieudeskundigen	4	DK, RO
Teamleiders detailhandel	4	FR, LV
Pompbedieners	4	BE
Technisch tekenaars	4	DK
Managers logistiek, distributie en aanverwante gebieden	4	DK
Chemisch ingenieurs	4	SE
Medische praktijkassistenten	4	SE
Loonadministrateurs	4	SE
Elektronica- en hardware ingenieurs	4	GEEN
Brandweerlieden	4	GEEN
Farmaceutisch medewerkers en apothekersassistenten	4	GEEN
Werkvoorbereiders, productieplanners en orderbegeleiders	4	GEEN
Managers onderzoek en ontwikkeling (R&D)	4	GEEN
Hotelreceptionisten	3	BG, DK, HR, LV, SE
Restaurantmanagers	3	AT, DK, HU, LV
Agrariërs gemengd bedrijf	3	BE, HU, SE
Office managers	3	HR, LT, LV
Stedenbouwkundigen en verkeersplanologen	3	DK, ES
Remmers, sein en wisselwachters	3	DK, LV
Cartografen en landmeetkundigen	3	DK
Specialisten op het gebied van de milieu- en arbeidshygiëne	3	DK
Fijninstrumentmakers en -reparateurs	3	DK
Managers gespecialiseerde dienstverlening n.e.g.	3	DK

Beroepsnaam ISCO-4	Aantal landen met tekort (incl. NL)	Landen met overschot
Teamleiders huishoudelijke diensten en schoonmaak	3	HU
Glaszetters	3	HU
Treinmachinisten	3	LV
Industrieel schoonmakers, stralers, rioolreinigers en schoonmakers n.e.g.	3	SE
Procesoperators chemische installaties	3	GEEN
Inklaringsagenten en expediteurs	3	GEEN
Bestuurders motorrijwielen	3	GEEN
Product- en kledingontwerpers	2	DK, ES, FI, HR, HU, LT, LV
Monteurs ICT en telecommunicatie	2	FI, HU, RO, SI
Assistenten gezondheidszorg n.e.g.	2	BE, NO, RO
Scheepswerktuigkundigen	2	DK, HU
Boorwerkers en boormeesters	2	DK, HU
Winkeliers	2	HU
Physician assistants	2	GEEN
Productcontroleurs non-food	2	GEEN
Dierenartsen	2	GEEN
Arbeidsbemiddelaars en uitzendbureau medewerkers	1	DK
Taxateurs en schade-experts	1	HU
Actuarieel, wiskundig en statistisch analisten	1	LV
Analisten en laboranten levenswetenschappen (m.u.v. medisch)	1	RO
Officieren	1	GEEN
Informatieverstrekkers	1	GEEN
Inspecteurs veiligheid, gezondheid en voeding	1	GEEN
Ongedierte- en onkruidbestrijders	1	GEEN
Ambtenaren sociale verzekeringen	1	GEEN
Onderofficieren	1	GEEN

Bron: ELA/bewerkt door UWV

Tabel 3. Overschotberoepen in Nederland in de eerste helft van 2022 (totaal 5)

Het aantal landen met een overschot en de landen met een tekort

Beroepsnaam ISCO-4	Aantal landen met overschot (incl. NL)	Landen met tekort
Maatschappelijk werkers en specialistische sociale hulpverleners	5	BE, CH, DK, EE, FI, IT, SI
Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders ³	4	BE, CH, EE, DE, FI, IT
Koks ⁴	3	BE, BG, CH, DK, EE, FI, FR, IT, LT, NO, PL, PT, SI, SK
Diervverzorgers	2	CH, HU
Uitvaartmedewerkers en balsemers	2	CH

Bron: ELA/bewerkt door UWV

³ Het BRC-plus beroep activiteitenbegeleider is een overschotberoep; groeps- en woonbegeleiders is een tekortberoep. Het ISCO-4 beroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders wordt daarom zowel vermeld op de lijst van tekortberoepen als de lijst met overschotberoepen.

⁴ Het BRC-plus beroep instellingskok is een overschotberoep; zelfstandig werkende restaurantkok is een tekortberoep. Het ISCO-4 beroep koks wordt daarom zowel vermeld op de lijst van tekortberoepen als de lijst met overschotberoepen.

Colofon

Uitgave

UWV Arbeidsmarktinformatie en –advies

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Vragen over het onderzoek

michel.vansmoorenburg@uwv.nl

Vragen van werkzoekenden en werkgevers over EURES

Voor informatie, advies en ondersteuning over de resultaten van dit onderzoek en over internationale arbeidsbemiddeling en werving mail euresinfo@uwv.nl

Persvragen

Voor persvragen kunt u terecht bij één van onze woordvoerders via 020 687 51 85.

Auteur

Michel van Smoorenburg

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, graag zelfs, maar gebruikt u wel de bronvermelding.

UWV © 2023